

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра менеджменту і адміністрування

ПРОГРАМА КУРСУ

**та методичні вказівки до практичних занять
з дисципліни**

***«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА
ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»***

Харків – 2016

Програму курсу та методичні вказівки до практичних занять розглянуто та рекомендовані до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 16 лютого 2015 р., протокол № 16.

Рекомендовано для студентів та слухачів ННППК спеціальності “Менеджмент організацій та адміністрування” усіх форм навчання.

Укладачі:

доценти О.В. Семенцова
О.Л. Васильєв

Рецензент

проф. О.Г. Дейнека

ПРОГРАМА КУРСУ

та методичні вказівки до практичних занять з дисципліни

«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»

Відповідальний за випуск Васильєв О.Л.

Редактор Ібрагімова Н.В.

Підписано до друку 07.04.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,25. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра менеджменту і адміністрування

ПРОГРАМА КУРСУ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

з дисципліни

***«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ»***

Харків 2016

Програму курсу та методичні вказівки до практичних занять розглянуто та рекомендовані до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 16 лютого 2015 р., протокол № 16.

Рекомендовано для студентів та слухачів ННППК спеціальності “Менеджмент організацій та адміністрування” усіх форм навчання.

Укладачі:

доценти О.В. Семенцова
О.Л. Васильєв

Рецензент

проф. О.Г. Дейнека

ЗМІСТ

1 Загальна характеристика дисципліни.....	4
2 Мета і завдання викладання дисципліни.....	4
3 Розгорнута програма дисципліни.....	6
3.1 Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи інвестиційного менеджменту.....	6
3.2 Змістовий модуль 2. Управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства.....	11
3.3 Структура залікового кредиту курсу.....	15
4 Рекомендації до самостійних занять з дисципліни.....	17
5 Рекомендації до практичних занять з дисципліни.....	17
5.1 Загальний підхід до проведення економічної оцінки ефективності інвестиційних заходів.....	17
5.2 Завдання до виконання практичних занять.....	24
5.3 Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи...	35
6 Питання для самоконтролю.....	36
Список літератури.....	37

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення нормативної дисципліни “Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті” складена відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою спеціаліста і магістра за напрямом “Менеджмент та адміністрування”. Програма охоплює всі змістові модулі, визначені в анотації дисципліни.

Дані методичні вказівки доцільно використовувати студентам під час їхньої самостійної роботи при вивченні питань з дисципліни “Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті”.

Дисципліна вивчається після дисциплін “Економічна теорія”, “Економіка транспорту”, “Менеджмент і адміністрування”, “Інфраструктура ринкової економіки”, пов’язана з дисциплінами «Інноваційний менеджмент», «Ділове адміністрування», використовується під час дипломного проектування студентів спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування».

За навчальним планом обсяг аудиторної та самостійної роботи з курсу складає: 44 лекційні (теоретичні) години, 22 години практичних занять і 78 годин самостійної роботи. Форма контролю – екзамен.

2 МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основною метою викладання дисципліни “Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті” є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту, відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень і набуття необхідних практичних навичок, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємствах залізничного транспорту.

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- вивчення економічної сутності і форми інвестицій підприємства;
- вивчення сутності, функцій і методичного інструментарію інвестиційного менеджменту;
- вивчення сучасних методів оцінки та прогнозування інвестиційного ринку;
- розроблення інвестиційної стратегії підприємства;
- визначення основних підходів до формування інвестиційних рішень з вибору напрямів та інструментів інвестування;
- вивчення правил прийняття рішень щодо реальних інвестиційних проектів підприємства;
- вивчення методів оцінки ефективності, ризиків, ліквідності окремих реальних проектів і фінансових інструментів, що є об'єктами інвестування;
- формування інвестиційної програми та інвестиційного портфеля підприємства, їх оцінка та оптимізація;
- оперативне управління інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

У процесі вивчення навчальної дисципліни студент має опанувати відповідну сукупність знань, вмінь і навичок, які повинні сприяти загальнопрофесійній підготовці майбутніх спеціалістів і забезпечити належне виконання ними визначених завдань у сфері інвестиційного менеджменту на залізничному транспорті. По закінченню курсу студент повинен:

знати:

- підходи до формулювання цілей інвестиційної діяльності підприємства;
- особливості формування системи організаційного та інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечення контролю за основними формами та напрямками інвестиційної діяльності підприємства;

вміти:

- застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку;
- розробляти бізнес-плани реальних інвестиційних проектів, обґрунтувати інвестиційні програми;

- здійснювати оцінку фінансових інвестицій і формувати інвестиційний портфель підприємства;
- проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.

3 РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Сутність, мета і функції інвестиційного менеджменту на залізничному транспорті

Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Класифікація інвестицій підприємств залізничного транспорту. Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні. Суб'єкти інвестування, їх основні типи.

Поняття інвестиційного менеджменту як професійної діяльності і наукового напрямку. Основна мета, завдання та функції інвестиційного менеджменту підприємств залізничного транспорту.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

- уміння продемонструвати знання сучасних форм державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні;
- уміння продемонструвати знання з теоретичних основ розроблення стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства та стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства на основі дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку;
- уміння продемонструвати знання і використання принципів і методів організування управління інвестиціями на підприємстві.

Література [1, 3, 4, 7, 9, 10, 11].

Тема 2. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку

Поняття інвестиційного ринку. Складові інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку. Оцінка і прогнозування макроекономічних показників розвитку інвестиційного ринку. Етапи макроекономічного дослідження ринку інвестицій.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

- уміння застосовувати науково-методичний інструментарій аналізу для оцінки інвестиційного розвитку підприємства;
- уміння оцінювати інноваційні можливості суб'єктів господарювання та їх інвестиційну привабливість.

Література [1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11].

Тема 3. Інвестиційна стратегія підприємства

Поняття інвестиційної стратегії підприємства. Зв'язок інвестиційної стратегії з загальною стратегією економічного розвитку підприємства.

Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії підприємства – визначення горизонту стратегічного управління інвестиційною діяльністю, формування її стратегічних цілей, обґрунтування стратегічних напрямів інвестиційної діяльності, стратегії формування інвестиційних ресурсів; структурування реалізації стратегії за періодами та іншими кількісними параметрами.

Оцінка інвестиційної стратегії підприємства за критеріями відповідності загальній стратегії його економічного розвитку, внутрішньої збалансованості її розділів, узгодженості з зовнішнім інвестиційним середовищем, урахування впливу факторів зовнішнього інвестиційного середовища, ресурсного потенціалу підприємства, рівня інвестиційного ризику, проектної результативності тощо.

Оптимізація співвідношення різних форм інвестування за окремими етапами реалізації його інвестиційної стратегії виходячи з профільного спрямування діяльності підприємства, стадії його життєвого циклу, розміру, стану кон'юнктури окремих сегментів інвестиційного ринку тощо.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

1) адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння формувати інвестиційні стратегії підприємства та оцінювати їх за критеріями відповідності загальній стратегії його економічного розвитку;

2) аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

- уміння застосовувати науково-методичний інструментарій аналізу для оцінки інвестиційної стратегії підприємства;

- уміння оцінювати інноваційні можливості суб'єктів господарювання та їх інвестиційну привабливість.

Література [1, 4, 5, 7, 9, 10, 11].

Тема 4. Політика формування інвестиційних ресурсів підприємств залізничного транспорту

Поняття інвестиційних ресурсів підприємства, класифікація, форми залучення. Завдання та основні етапи розроблення політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Методичні засади розроблення політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах. Особливості розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних і фінансових інвестицій. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм – повне самофінансування (за рахунок внутрішніх джерел формування інвестиційних ресурсів), акціонування, кредитне фінансування, фінансовий лізинг і селенг, змішане фінансування. Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами. Поняття вартості інвестиційних ресурсів. Середньозважена вартість

інвестиційного капіталу. Оцінка вартості внутрішніх і зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій. Методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння продемонструвати знання і використати принципи і методи організування інвестиційної діяльності на підприємстві;

- аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння визначати потребу в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних і фінансових інвестицій і оцінювати вартість внутрішніх та зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій;

- підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння розраховувати потребу в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних і фінансових інвестицій.

Література [1, 3, 6, 7, 10, 11].

Тема 5. Управління реальними інвестиціями підприємств залізничного транспорту

Роль реального інвестування в розвитку підприємств. Характеристика основних форм реальних інвестицій підприємства – придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, реконструкція, модернізація, придбання окремих видів матеріальних і нематеріальних активів тощо.

Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу управління реальними інвестиціями на підприємстві – аналіз стану реального інвестування в передплановому періоді, визначення загальної потреби в реальному інвестуванні в плановому періоді, обґрунтування форм реального інвестування; розроблення бізнес-планів реальних інвестиційних проектів, методи формування програми реальних інвестицій; управління забезпеченням реалізації окремих реальних інвестиційних проектів та інвестиційних програм.

Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розроблення. Зміст бізнес-плану реального інвестиційного проекту і характеристика основних його розділів – резюме, характеристика продукту (послуги), розміщення об'єкта, аналіз ринку продукту, обсяг і структура виробництва продукту (послуги), які плануються, забезпеченість випуску продукту (послуги) основними факторами виробництва, стратегія маркетингу, фінансовий план, визначення потреби в інвестиційних ресурсах і джерелах її фінансування, оцінка ризиків і форм їх страхування і мінімізації, графіки реалізації проекту, аналіз беззбитковості. Система основних показників, що входять до складу окремих розділів бізнес-плану реального інвестиційного проекту, і методи їх розрахунку.

Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів.

Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту і порядок його розроблення. Розподіл відповідальності і ризиків замовника та підрядника під час реалізації інвестиційного проекту.

Бюджет реального інвестиційного проекту, його види. Особливості розроблення капітального бюджету. Зміст і порядок розроблення поточного бюджету експлуатації реального інвестиційного проекту. Метод «гнучкого бюджету» реалізації інвестиційного проекту і принципи його розроблення.

Побудова системи моніторингу реалізації реальних інвестиційних програм і проектів. Система основних показників моніторингу. Аналіз резервів і можливостей нормалізації ходу виконання окремих інвестиційних проектів. Необхідність оперативного коригування форм реалізації інвестиційних проектів. Критерії припинення реалізації інвестиційного проекту і «виходу» з нього.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

1) адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

- уміння продемонструвати знання і використати принципи та методи організування інвестиційної діяльності на підприємстві;

- уміння здійснювати стратегічний тактичний та оперативний контроль реалізації реальних інвестиційних проектів;

2) підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння розробляти бізнес-плани реалізації реальних інвестиційних проектів.

Література [1, 3, 4, 5, 6, 12].

3.2 Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ РЕАЛЬНИМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 6. Правила прийняття інвестиційних рішень

Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій.

Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів – чистий приведений дохід, індекс дохідності, період окупності, внутрішня норма дохідності та ін., порядок їх розрахунку. Взаємозв'язок окремих показників оцінки ефективності реальних інвестицій. Особливості оцінки ефективності незалежних і альтернативних проектів реальних інвестицій. Обґрунтування інвестиційних рішень про заміну капітальних активів у зв'язку з вибором «покупка-лізинг».

Управління інвестиційними ризиками: профілактика, мінімізація і запобігання окремим видам інвестиційних ризиків. Правила прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності і ризику. Методи оцінки одиничних ризиків проектів реальних інвестицій: аналіз чутливості, аналіз сценаріїв, імітаційного моделювання за методом Монте-Карло, аналіз дерева рішень. Методи оцінки несистематичних ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки ринкових (систематичних) ризиків проектів реальних інвестицій.

Методи оцінки рівня ліквідності окремих реальних інвестиційних проектів і її вплив на прийняття інвестиційних рішень.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

1) адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання:

- уміння розробляти алгоритм реалізації прийнятого управлінського рішення, оцінювати ефекти його реалізації;

- уміння оцінювати ефективність реальних інвестиційних проектів;

2) аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати ризики інвестиційних проектів;

3) підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати економічну ефективність інвестицій та інновацій.

Література [1, 5, 6, 7, 12].

Тема 7. Формування програми реальних інвестицій підприємства

Поняття програми реальних інвестицій і принципи її формування. Основні етапи формування програми реальних інвестицій на підприємстві. Методичні підходи до відбору реальних інвестиційних проектів, що можуть включатися до програми реальних інвестицій підприємства.

Критерії відбору до програми реальних інвестиційних проектів. Методи спряженого планування інвестиційних потреб і фінансових можливостей підприємства. Оптимізація програми реальних інвестицій підприємства.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати ефективність реальних інвестиційних проектів;

- аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати інноваційні можливості суб'єктів господарювання та їхню інвестиційну привабливість;

- підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати економічну ефективність інвестицій та інновацій.

Література [1, 4, 6, 7, 12].

Тема 8. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства

Форми та види інноваційних інвестицій на підприємствах залізничного транспорту. Процес управління інноваційними інвестиціями в залізничній галузі.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційних проектів;
- підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати економічну ефективність інвестицій та інновацій.

Література [1, 3, 5, 6, 12].

Тема 9. Управління фінансовими інвестиціями підприємства

Цілі та умови здійснення фінансових інвестицій. Роль фінансового інвестування в забезпеченні встановлення фінансового впливу на інші підприємства, реалізації стратегічних цілей, що пов'язані з диверсифікацією операційної діяльності підприємства, забезпеченні дохідності тимчасового вільного капіталу, накопиченні інвестиційних ресурсів для реалізації реальних інвестицій. Характеристика основних форм фінансових інвестицій підприємства - вкладення в статутні фонди інших підприємств; розміщення тимчасового вільного капіталу в дохідні інструменти грошового ринку, вкладення капіталу в дохідні інструменти фондового ринку тощо.

Методичні засади управління фінансовими інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу розроблення політики управління фінансовими інвестиціями на підприємстві – аналіз стану фінансового інвестування в передплановому періоді, визначення форм фінансового інвестування, оцінка інвестиційних якостей окремих фінансових інструментів, формування портфеля фінансових інвестицій та оперативне його коригування.

Принципи й методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.

Характеристика основних інструментів інвестування фондового ринку України, особливості показників і методів оцінки їх інвестиційної привабливості. Рейтингова оцінка інвестиційних якостей акцій, облігацій та інших цінних паперів.

Характеристика основних інструментів інвестування грошового ринку України та інших, особливості показників і методів оцінки їхньої інвестиційної привабливості.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: здатність формувати альтернативні стратегічні напрями розвитку організаційних систем за рахунок використання фінансового інвестування для реалізації стратегічних цілей, що пов'язані з диверсифікацією операційної діяльності підприємства;

- аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння проводити комплексний аналіз інвестиційної діяльності підприємства з використанням сучасних методик з позицій системного підходу;

- підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати економічну ефективність фінансових інвестицій.

Література [1, 5, 6, 7, 12].

Тема 10. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємств залізничного транспорту

Мета і завдання управління формуванням портфеля фінансових інвестицій підприємства. Типи портфелів фінансових інвестицій, їх характеристика. Принципи і послідовність здійснення процесу формування портфеля фінансових інвестицій підприємства.

Особливості відбору інструментів інвестування до портфеля фінансових інвестицій: акцій, облігацій, ощадних сертифікатів та ін. Методичні підходи до мінімізації ризиків портфеля, у т. ч.

через диверсифікацію фінансових інструментів. Загальна оцінка сформованого портфеля інвестицій підприємства за критеріями дохідності, ризику та ліквідності.

Принципи та параметри оперативного управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.

Основні фактори, що впливають на зниження ефективності фінансових інвестицій, методи оцінки їх впливу. Організація системи моніторингу ефективності портфеля фінансових інвестицій. Обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.

Після вивчення теми розширюються такі фахові компетенції спеціаліста через доповнення:

- адміністративної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння забезпечувати своєчасну реструктуризацію портфеля фінансових інвестицій та ефективні форми реінвестування капіталу;

- аналітичної функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати інноваційні можливості суб'єктів господарювання та їхню інвестиційну привабливість;

- підприємницької функції шляхом набуття додаткового результату навчання: уміння оцінювати економічну ефективність фінансових інвестицій.

Література [1, 3, 6, 7, 12].

3.3 Структура залікового кредиту курсу

Детальну структуру залікового кредиту курсу наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Структура залікового кредиту курсу дисципліни

Змістовий модуль і тема	Кількість годин													
	денна форма						заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб.	сам. роб.			л	п	лаб.	сам. роб.			
1	2	3	4	5	інд.	разом	6	7	8	9	10	11	інд.	разом
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи інвестиційного менеджменту														
Тема 1														
Тема 2														
Тема 3														
Тема 4														
Тема 5														
Разом за змістовим модулем 1	32	10	6			6	16		29				12	29
Змістовий модуль 2. Управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства														
Тема 6														
Тема 7														
Тема 8														
Тема 9														
Тема 10														
Разом за змістовим модулем 2	40	14	10			6	16		43	6	4		14	33
Усього годин	72	24	16			12	32		72	6	4		26	62
ІНДЗ	36	-	-	-		36	36		36	-	-	-	36	36
Усього годин	108	24	16			48	68		108	24	16		62	98

4 РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Самостійні заняття призначені для закріплення та поглиблення теоретичних знань, які отримані під час лекцій, та ознайомлення з підручниками і посібниками, а також для формування навичок з розв'язання практичних завдань оцінки доцільності здійснення інвестиційної діяльності підприємствами залізничного транспорту. Теми, що винесено на самостійну роботу, наведено в таблиці 3.1.

Типові завдання з дисципліни “Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті” наведено в наступних розділах даної методичної розробки.

5 РЕКОМЕНДАЦІ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Загальний підхід до проведення економічної оцінки ефективності інвестиційних заходів

Загальний підхід до вибору найкращого варіанта реалізації інвестиційного проекту зводиться до такого:

- відбираються можливі варіанти, кожний з яких відповідає поставленим вимогам і цілям проекту, що здійснюється;
- по кожному варіанту визначаються інтегровані результати, затрати і економічний ефект (за весь термін реалізації проекту), які приводяться до розрахункового року;
- кращим є варіант з найбільшим сумарним (загальним) економічним ефектом за весь термін реалізації проекту або (за рівності економічного ефекту) з мінімальними сумарними затратами на здійснення проекту.

Показник економічного ефекту на всіх етапах реалізації проекту визначається як перевищення вартісної оцінки результатів над вартісною оцінкою сукупних затрат ресурсів за весь період (термін) здійснення проекту з урахуванням очікуваної зміни вартості грошових потоків у часі.

Економічний ефект від здійснення інвестиційного проекту

визначається згідно з умовами використання продукції за розрахунковий період. Сукупний економічний ефект \mathcal{E}_T визначається як сума річних економічних ефектів за розрахунковий період з обов'язковим урахуванням фактора часу (дисконтуванням або компаундуванням) за формулою

$$\mathcal{E}_T = P_T - Z_T = \sum_{t=1}^n \mathcal{E}_t \cdot \alpha_t = \sum_{t=1}^n (P_t - Z_t) \cdot \alpha_t, \quad (5.1)$$

де P_T – вартісна оцінка результатів здійснення проекту за розрахунковий період;

Z_T – вартісна оцінка затрат на здійснення проекту за розрахунковий період;

P_t – вартісна оцінка результатів у році t ;

Z_t – вартісна оцінка затрат у році t ;

α_t – коефіцієнт приведення результатів і затрат до розрахункового року.

У випадку, коли реалізація інвестиційного проекту не впливає на вартісну оцінку результатів виробничого-господарської діяльності, економічний ефект визначається економією сукупних витрат на таку діяльність за розрахунковий період з урахуванням зміни вартості грошей у часі:

$$\mathcal{E}_T = P_{T1} - Z_{T2} = \sum_{t=1}^n (Z_{t1} - Z_{t2}) \cdot \alpha_t, \quad (5.2)$$

де Z_{T1} , Z_{T2} – відповідно сукупні витрати на здійснення виробничо-господарської діяльності до і після впровадження проекту;

Z_{t1} , Z_{t2} – відповідно вартісна оцінка затрат у році t до і після здійснення проекту.

Визначення економічного ефекту проводиться за умови обов'язкового приведення вартісних оцінок результатів і затрат різних років до єдиного для всіх варіантів реалізації проекту моменту часу – розрахункового року t_p .

Приведення результатів і затрат різних років періоду реалізації проекту до розрахункового року здійснюється множенням їхньої вартісної оцінки за кожний рік на коефіцієнт приведення α_t .

Якщо результати і затрати різних років приводяться до першого року життєвого циклу проекту, тобто визначаються в теперішній вартості грошей (дисконтування), то коефіцієнт приведення α_t визначається за формулою

$$\alpha_t = \frac{1}{[(1 + E)(1 + I + R)]^{t_k}}, \quad (5.3)$$

де E – середня річна ставка комерційних банків за депозитними вкладками (дисконтна ставка), частки одиниці;

R – ставка, що враховує ступінь ризику здійснення проекту, частки одиниці;

I – річний темп інфляції, що прогнозується на період здійснення проекту;

t_k – кількість років, що відділяють розрахунковий рік від року, результати і затрати якого приводяться до розрахункового року.

Якщо результати і затрати різних років здійснення проекту приводяться до останнього року його життєвого циклу, тобто визначаються в майбутній вартості грошей (компаундування), то коефіцієнт приведення визначається за формулою

$$\alpha_t = \left(\frac{1 + E}{1 + I + R} \right)^{t_k}. \quad (5.4)$$

Вартісна оцінка результатів за розрахунковий період P_T визначається за формулою

$$P_T = \sum_{t=1}^n P_t \cdot \alpha_t. \quad (5.5)$$

Початковим роком розрахункового періоду є рік початку фінансування робіт зі здійснення проекту (включаючи науково-

дослідні, конструкторські, проектні роботи). Кінцевим роком розрахункового періоду є рік завершення всього "життєвого циклу" проекту, включаючи розроблення, виробництво та використання результатів заходів у народному господарстві.

Вартісна оцінка результатів P_T визначається як сума основних P_t^o і супутніх результатів P_t^c за всі періоди життєвого циклу інвестиційного проекту.

Вартісна оцінка основних результатів визначається:

а) для нових предметів праці

$$P_t^o = \frac{A_t}{Y_t} \cdot C_t, \quad (5.6)$$

де A_t – обсяг нового предмета праці, що використовується для виготовлення продукції в році t ;

Y_t – витрачення предметів праці на одиницю продукції в році t ;

C_t – ціна одиниці продукції, що виробляється з використанням нового предмета праці в році t ;

б) для засобів праці тривалого користування

$$P_t^o = C_t \cdot A_t \cdot B_t, \quad (5.7)$$

де C_t – ціна одиниці продукції, яка виробляється за допомогою нових засобів праці в році t ;

A_t – обсяг використання нового засобу праці в році t ;

B_t – продуктивність одного нового засобу праці в році t (річний обсяг виробленої продукції при використанні одного нового засобу праці).

Затрати при реалізації проекту Z_T визначаються однаково за формулою

$$Z_T = \sum_{t=1}^n Z_t \cdot \alpha_t = \sum_{t=1}^n (K_t + I_t - L_t) \cdot \alpha_t, \quad (5.8)$$

де Z_t – затрати всіх ресурсів у році t (включаючи затрати на отримання супутніх результатів);

I_t – поточні затрати при виробництві (використанні) продукції в році t без урахування амортизаційних відрахувань;

K_t – одноразові затрати при виробництві (використанні) продукції в році t ;

L_t – залишкова вартість (ліквідаційне сальдо) основних фондів, які вибувають в році t .

Якщо на кінець розрахункового періоду залишаються основні фонди, які можна використовувати ще ряд років, то величина L_t визначається як залишкова вартість цих фондів.

Період повернення загальної суми одноразових затрат визначається послідовним складанням величини $(P_t - I_t) \cdot \alpha_t$, розрахованих за кожний рік здійснення проекту до тих пір, поки величина $\sum_{t=1}^n (P_t - I_t) \cdot \alpha_t$ не зрівняється або не перевищить величини сукупних інвестицій, що приведені до розрахункового року, тобто

$$\sum_{t=1}^n K_t \cdot \alpha_t \leq \sum_{t=1}^n (P_t - I_t) \cdot \alpha_t . \quad (5.9)$$

Показник внутрішньої норми дохідності (рентабельності) проекту (ВНД) визначає ставку дисконту, за якої результати проекту (вигоди), що приведені до розрахункового року, стають рівними затратам, що теж приведені до розрахункового року. Тобто внутрішня норма дохідності (рентабельності) проекту – це така ставка дисконту, за якої економічний ефект від здійснення проекту дорівнює нулю. Для визначення внутрішньої норми дохідності використовують метод інтерполяції, що дозволяє знайти проміжні значення номінальної дисконтної ставки, знаючи два її граничні значення. Внутрішня норма дохідності (рентабельності) (ВНД) визначається за формулою

$$ВНД = E_1' + \frac{(E_2' - E_1') \cdot \mathcal{E}_{T1}}{\mathcal{E}_{T1} - \mathcal{E}_{T2}} , \quad (5.10)$$

де E_1' – номінальна річна дисконтна ставка, що використовувалась для розрахунку економічного ефекту;

E_2' – номінальна річна дисконтна ставка, за якої проект стає збитковим, тобто сукупний ефект, що приведений до розрахункового року, стає від'ємним (визначається шляхом експериментального підбору);

\mathcal{E}_{T1} – значення сукупного економічного ефекту, приведенного до розрахункового року при E_1' ;

\mathcal{E}_{T2} – значення збиткового сукупного економічного ефекту, приведенного до розрахункового року при E_2' .

Номінальна дисконтна ставка E_1' використовувалась для визначення економічного ефекту і може бути розрахована за формулами

$$E_1' = (1 + E) \cdot (1 + I + R) - 1 \text{ – при дисконтуванні}$$

або

$$E_1' = \frac{(1 + E)}{(1 + I + R)} - 1 \text{ – при компаундуванні.} \quad (5.11)$$

Номінальна дисконтна ставка E_2' визначається експериментальним шляхом (методом підбору) так, щоб сукупне значення економічного ефекту, розрахованого з використанням цієї дисконтної ставки, було від'ємним (негативним), тобто проект стає збитковим.

Коефіцієнт приведення результатів і затрат різних років до розрахункового року α_t' за умови застосування номінальної річної дисконтної ставки, за якої проект стає збитковим, визначається за формулами

$$\alpha_t' = \frac{1}{(1 + E_2')^{t_k}} \text{ – при дисконтуванні}$$

або

$$\alpha_t' = (1 + E_2')^{t_k} \text{ – при компаундуванні.} \quad (5.12)$$

Для отримання найбільш точного значення внутрішньої норми дохідності (рентабельності) проекту необхідно підібрати таку величину E_2' , при якій сукупний ефект, який приведено до

розрахункового року, є від'ємним, але його значення наближається до нуля (тобто найменше від'ємне значення).

Індекс дохідності I_∂ дозволяє оцінити співвідношення обсягу інвестиційних витрат з доходами від реалізації проекту:

$$I_\partial = \frac{\sum_{t=1}^n P_t \cdot \alpha_t}{\sum_{t=1}^n Z_t \cdot \alpha_t}. \quad (5.13)$$

Індекс рентабельності визначається за формулою

$$I_\partial = \frac{\mathcal{E}_T}{Z_T}. \quad (5.14)$$

Визначення пріоритетності портфеля інвестиційних проектів здійснюється за узагальнюючим коефіцієнтом переваги, що визначається за формулою

$$K_n = K_p \cdot K_z$$

або

(5.15)

$$K_n = \frac{\sum R_{Ai} \cdot d_{z Ai} \cdot \sum R_{Bi} \cdot d_{z Ai}}{\sum R_{Bi} \cdot d_{z Ai} \cdot \sum R_{Bi} \cdot d_{z Bi}},$$

де K_p – коефіцієнт переваги за рентабельністю;

K_z – коефіцієнт переваги за структурою витрат;

R_{Ai} , R_{Bi} – рентабельність і-го проекту відповідно в портфелі А та Б;

$d_{z Ai}$, $d_{z Bi}$ – питома вага витрат і-го проекту відповідно в портфелі А та Б.

Коефіцієнт переваги за рентабельністю визначається за формулою

$$K_p = \frac{\sum R_{Ai} \cdot d_{3Ai}}{\sum R_{Bi} \cdot d_{3Ai}}. \quad (5.16)$$

Коефіцієнт переваги за структурою витрат визначається за формулою

$$K_{d_3} = \frac{\sum R_{Bi} \cdot d_{3Ai}}{\sum R_{Bi} \cdot d_{3Bi}}. \quad (5.17)$$

5.2 Завдання до виконання практичних занять

Мета проведення практичних занять – набуття студентами практичних навичок щодо застосування основних теоретичних положень інвестиційного менеджменту у практичній інвестиційній діяльності підприємств залізничного транспорту і їхніх структурних підрозділах.

Завданням проведення практичних занять є практична підготовка студентів і формування в них навичок щодо оцінки економічної доцільності реалізації реальних і фінансових інвестиційних проектів на підприємствах залізничного транспорту і в їхніх структурних підрозділах.

Практичне заняття 1. Інвестиції на залізничному транспорті і їх класифікація

Мета заняття – систематизація знань про інвестиції на залізничному транспорті і їх види.

Завдання – повторення матеріалів лекції за темою «Поняття інвестицій та їх класифікація» як основа до поглибленого вивчення інвестиційного менеджменту на залізничному транспорті.

Основні поняття до вивчення та обговорення: поняття «інвестиції», види майнових та інтелектуальних цінностей, взаємозв'язок і розбіжність різних видів інвестицій, класифікація

інвесторів, види інвестиційних ресурсів на залізничному транспорті.

Практичне заняття 2. Оцінка інвестиційних можливостей підприємств залізничного транспорту

Мета заняття – визначення інвестиційних можливостей залізниці.

Завдання – визначити, чи зможе залізниця за рахунок вільних коштів придбати обладнання 1-го типу наприкінці третього року та обладнання 2-го типу наприкінці четвертого року, якщо наприкінці першого року періоду розмістить кошти в банку під 18 % річних. Варіант вихідних даних обирається з таблиці 5.1 за останньою цифрою шифру залікової книжки студента.

Таблиця 5.1 – Вихідні дані

Показник	Варіант									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Розмір вільних коштів підприємства, тис. грн	1100	1110	1120	1130	1140	1150	1160	1170	1180	1190
2 Вартість обладнання 1-го типу, тис. грн	200	210	220	230	240	250	260	270	280	290
3 Вартість обладнання 2-го типу, тис. грн	1300	1350	1400	1300	1350	1400	1300	1350	1400	1450

Практичне заняття 3. Оцінка кращого варіанта надходження коштів від здійснення інвестиційної діяльності

Мета заняття – визначення найкращого для залізниці варіанта надходження грошових коштів від здійснення інвестиційної діяльності.

Завдання – визначити найкращий варіант оплати за надані залізницею для реалізації інвестиційного проекту терміном в 5

років сторонній організації основні фонди. Керівництво залізниці розглядає два варіанти отримання плати за використання основних фондів:

- 1) щорічна оплата наприкінці кожного року;
- 2) оплата за весь період наприкінці останнього року.

Таблиця 5.2 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Розмір щорічної орендної плати за 1 варіантом, тис. грн	40	60	50	60	40	60	50	50	50	60
2 Розмір орендної плати наприкінці останнього року за 2 варіантом, тис. грн	300	450	410	450	300	450	410	350	400	430
3 Середня ставка дисконту, %	18	20	19	18	20	19	18	20	19	18

Практичне заняття 4. Оцінка доцільності інвестування в реальний інвестиційний проект

Мета заняття – оцінка доцільності інвестування в реальний інвестиційний проект.

Завдання 1 – визначити, чи може бути профінансований проект за рахунок власних коштів залізниці та кредиту банку терміном на 2 роки (таблиця 5.3).

Таблиця 5.3 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Загальні інвестиційні витрати в першому році життєвого циклу проекту, тис. грн	2500	2450	2300	2350	2400	2250	2200	2150	2100	2050
2 Щорічні чисті грошові надходження протягом першого – шостого років життєвого циклу проекту, тис. грн	1850	1840	1930	1920	1880	1850	1790	1760	1740	1700
3 Сума банківського кредиту, тис. грн	1200	1100	1000	1200	1100	1000	1200	1100	1000	900
4 Депозитна ставка банку, %	20	19	18	20	19	18	20	19	18	20
5 Кредитна ставка банку, %	25	24	23	25	24	23	25	24	25	24

Завдання 2 – керівництво локомотивного депо розглядає проект з розширення підсобно-допоміжної діяльності. Цей проект передбачає придбання обладнання, вартість якого протягом періоду рівномірно амортизується та не матиме залишкової вартості. Визначити економічний ефект від реалізації проекту і проаналізувати, на яку величину зміниться його величина, якщо обсяг реалізації продукції, що буде виготовлятися на цьому обладнанні, буде збільшуватися (таблиця 5.4).

Таблиця 5.4 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Вартість обладнання, тис. грн	30	50	60	45	40	55	65	47	52	50
2 Життєвий цикл проекту, роки	4	5	6	4	5	5	6	4	5	5
3 Щорічний обсяг випуску продукції, од.	1400	1500	1600	1450	1350	1470	1600	1500	1500	1550
4 Ціна одиниці продукції, грн	16	20	22	18	19	18	19	17	20	18
5 Собівартість одиниці виробу, грн	8	9	10	9	9	10	12	10	10	11
6 Ставка дисконту, %	10	12	10	12	8	12	10	12	8	10
7 Збільшений обсяг реалізації продукції, од.	1500	1600	1700	1600	1500	1700	1800	1750	1700	1800

Практичне заняття 5. Визначення найкращого варіанта для інвестування

Мета заняття – обрати найкращий варіант проекту для розміщення інвестиційних коштів.

Завдання 1 – перед керівництвом залізниці стоїть завдання з інвестування одного з двох альтернативних проектів. Фінансування здійснюється за рахунок кредиту банку терміном на 2 роки за умов 25 % річних. Депозитна ставка банку 20 % (таблиця 5.5).

Таблиця 5.5 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Проект 1										
1 Одноразові витрати в першому році життєвого циклу проекту, тис. грн	1200	1100	1000	1200	1100	1000	1200	1100	1000	900
2 Грошові надходження за роками життєвого циклу, тис. грн										
- другий рік	1380	1200	1250	1200	1120	1270	1350	1200	1250	1150
- третій рік	1320	1000	1100	1100	1010	1200	1300	1200	1210	1100
- четвертий рік	1250	900	1050	1060	970	1130	1250	1100	1170	1000
- п'ятий рік	1200	800	1000	1000	910	1050	1200	1000	1110	950
- шостий рік	1100	700	900	950	850	970	1100	950	1050	900
Проект 2										
3 Одноразові витрати в першому році життєвого циклу проекту, тис. грн	1100	1050	900	1150	1000	950	1150	900	800	800
4 Грошові надходження за роками життєвого циклу, тис. грн										
- другий рік	1300	1250	1140	1190	1150	1150	1300	1250	1300	1250
- третій рік	1300	1050	1090	1110	1070	1100	1270	1170	1270	1150
- четвертий рік	1250	950	1050	1050	950	1060	1200	1070	1050	1050
- п'ятий рік	1160	600	950	1030	920	1050	1150	1020	1000	900
- шостий рік	1100	500	900	950	830	900	1100	1000	950	850

Завдання 2 – розрахувати інтегральний ефект від виробництва та впровадження установок з очищення викидів в

атмосферу. За розрахунковий рік прийняти перший рік здійснення проекту (таблиця 5.6).

Таблиця 5.6 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сфера виробництва установок										
1 Витрати на проектування та виготовлення установок, тис. грн										
- перший рік	26	30	25	31	27	35	27	25	30	31
- другий рік	10	7	12	13	14	8	10	12	12	9
Сфера споживання установок										
2 Одноразові витрати у споживача установок, тис. грн	1,1	1,2	1	1,3	1,4	1,1	1,2	1	1,3	1,3
3 Обсяг сировини, що додатково повертається у виробництво після впровадження установок, т	5	6	5,5	5	4	6	7	5,8	5	6
4 Вартість сировини, що повертається у виробництво, тис грн	2	3	3	2,5	3	2,5	2,3	2,7	3	2,5
5 Зменшення викидів в атмосферу, тис. т	20	25	30	25	28	27	22	28	30	31
6 Штрафи за атмосферні викиди, грн/т	600	520	650	550	570	650	580	600	620	650
7 Строк використання установки, роки	5	4	5	5	6	5	4	6	5	5

Практичне заняття 6. Оцінка внутрішньої норми рентабельності (дохідності) інвестиційного проекту

Мета заняття – визначити резерви зміни зовнішніх факторів, що впливають на реалізацію інвестиційного проекту за допомогою показника внутрішньої норми рентабельності (дохідності) проекту.

Завдання 1 – визначити внутрішню норму рентабельності (дохідності) інвестиційного проекту, що розглядається керівництвом залізниці для впровадження (таблиця 5.7).

Таблиця 5.7 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Номінальна річна дисконтна ставка, що використовувалася для розрахунку економічного ефекту, %	18	20	19	18	20	19	18	20	19	18
2 Номінальна річна дисконтна ставка, за якою проект стає збитковим, %	40	45	50	55	60	40	45	50	55	60
3 Значення економічного ефекту, приведенного до розрахункового року, тис. грн	1300	1350	1400	1300	1350	1400	1300	1350	1400	1450
4 Значення збиткового економічного ефекту, приведенного до розрахункового року, тис. грн	-100	-110	-150	-140	-120	-100	-110	-150	-140	-120

Завдання 2 – керівництво залізниці має обрати один з двох альтернативних варіантів інвестиційних проектів. Проведіть оцінку їх ефективності на основі розрахунку індексу дохідності, індексу рентабельності, періоду окупності та внутрішньої норми

рентабельності (дохідності). Депозитна ставка банку 20 %. Інфляційні очікування – 8 % (таблиця 5.8).

Таблиця 5.8 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Проект 1										
1 Витрати на інвестування проекту, тис. грн	700	900	1200	1350	850	940	1055	1000	1200	980
2 Строк життєвого циклу проекту, роки	2	3	4	3	2	3	4	2	3	3
3 Грошові надходження за роками життєвого циклу, тис. грн										
- перший рік	600	750	800	950	670	780	850	860	800	760
- другий рік	500	400	700	650	600	463	760	740	750	550
- третій рік	-	300	600	250	-	200	500	-	500	200
- четвертий рік	-	-	300	-	-	-	420	-	-	-
- п'ятий рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- шостий рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Проект 2										
4 Витрати на інвестування проекту, тис. грн	650	800	1050	1000	650	740	890	700	1100	780
5 Строк життєвого циклу проекту, роки	4	6	6	5	4	5	6	4	5	6
6 Грошові надходження за роками життєвого циклу, тис. грн										
- перший рік	300	450	380	480	420	470	500	380	690	350
- другий рік	300	380	260	460	350	380	380	360	580	350
- третій рік	300	350	228	420	200	320	285	340	435	350
- четвертий рік	200	280	160	350	150	280	100	250	350	300
- п'ятий рік	-	255	157	200	-	150	100	-	200	250
- шостий рік	-	240	120	-	-	-	-	-	-	100

Практичне заняття 7. Оцінка інвестиційної привабливості фінансових інструментів

Мета заняття – набуття навичок з оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.

Завдання 1 – Визначити реальну ринкову вартість акції.

Таблиця 5.9 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Останній дивіденд, що виплачено за акцією, грн	50	70	25	80	95	60	55	65	72	40
2 Щорічний темп збільшення суми виплат дивідендів, %	10	5	15	7	6	12	9	8	7	17
3 Ставка дисконту, %	25	20	18	22	25	20	18	20	22	18

Методичні рекомендації до розв'язання завдання

У тому випадку, коли розмір дивідендів постійно зростає, формула розрахунку ціни простої акції буде такою:

$$C_a = \frac{D_0(1 + T_d)}{CD - T_d}, \quad (5.18)$$

де C_a – ціна звичайної акції;

D_0 – останній сплачений дивіденд на акцію;

CD – річна очікувана ставка доходу (ставка дисконту);

T_d – постійний очікуваний темп приросту дивіденду.

Завдання 2 – визначити реальну ринкову вартість облігації підприємства на фондовому ринку (таблиця 5.10).

Таблиця 5.10 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Ціна облігації на фондовому ринку, грн	300	400	500	700	250	450	570	620	750	360
2 Період, на який випущено облігацію, роки	5	4	3	5	6	3	3	3	4	6
3 Номінальна вартість випуску облігації, грн	500	600	700	900	500	700	900	800	1000	500
4 Щорічна ставка виплат за облігацією, % до номінальної вартості	25	20	20	15	20	15	10	15	10	20
5 Ставка дисконту, %	25	20	18	20	22	18	18	20	25	22

Методичні рекомендації до розв'язання завдання

Оцінка вартості облігацій з періодичною виплатою процентів

$$C_{об} = \sum_{t=1}^n \left(\frac{P_o}{(1+CD)^t} \right) + \frac{H_o}{(1+CD)^n}, \quad (5.19)$$

де P_o – сума проценту по облігації, який виплачується в кожному періоді;

H_o – номінал облігації, що підлягає погашенню в кінці терміну її обертання;

N – кількість періодів, що залишилися до терміну погашення облігації.

Практичне заняття 8. Оцінка ефективності портфелів інвестицій

Мета заняття – набуття навиків з оцінки ефективності портфелів інвестицій.

Завдання 1 – обрати найбільш вигідний варіант портфельного інвестування (таблиця 5.11).

Таблиця 5.11 – Вихідні дані

Показник	Варіант (обирається за останньою цифрою шифру залікової книжки студента)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Портфель А										
Проект 1										
- витрати, тис. грн	143	158	162	135	149	147	153	159	162	149
- доходи, тис. грн	180	192	199	205	189	208	189	195	188	181
Проект 2										
- витрати, тис. грн	206	217	225	215	289	267	259	205	209	218
- доходи, тис. грн	279	293	305	293	367	355	327	298	307	305
Портфель Б										
Проект 1										
- витрати, тис. грн	105	98	108	79	106	103	98	111	115	106
- доходи, тис. грн	207	198	178	183	195	206	185	196	203	219
Проект 2										
- витрати, тис. грн	263	327	305	307	298	307	301	287	295	278
- доходи, тис. грн	293	370	375	375	365	398	374	405	369	407

5.3 Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи

Контрольна робота слухачів спеціальності “Менеджмент організацій і адміністрування” ННППК з дисципліни “Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті” виконується на стандартних аркушах формату А4 обсягом не більше 12 аркушів, повинна відповідати встановленим вимогам і містити таку інформацію:

- на титульному аркуші – шифр роботи і шифр залікової книжки студента;
- на другому аркуші – інформація про зміст контрольної роботи та заповнений штамп;
- далі – відповіді на поставлені теоретичні питання, що повинні бути подані у стислому вигляді та з посиланнями на джерела, які були використані під час проведення дослідження за темою питань;
- останній аркуш – список літератури, що була використана під час написання контрольної роботи.

Робота вважається допущеною до захисту за умов, якщо вона:

- оформлена за встановленими вимогами та відповідає варіанту;
- містить вищезазначену інформацію в повному обсязі;
- містить відповіді на поставлені теоретичні питання;
- містить перелік літератури, яку було використано для виконання контрольної роботи;
- подається до захисту на електронному носії та в паперовому вигляді.

Робота вважається захищеною за умов, якщо студент вільно володіє основними поняттями державного та регіонального управління.

6 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1 Що належить до інвестиційних проектів на залізничному транспорті?

2 Назвіть основні етапи процесу обрання найкращого варіанта реалізації інвестиційного проекту.

3 Як визначається показник економічного ефекту на всіх етапах реалізації проекту?

4 Як визначається показник економічного ефекту на всіх етапах реалізації проекту у випадку, коли реалізація інвестиційного проекту не впливає на вартісну оцінку результатів виробничо-господарської діяльності?

5 Як визначається показник сукупного економічного ефекту від реалізації проекту?

6 Як здійснюється приведення результатів і затрат різних років періоду реалізації проекту?

7 Розкрийте зміст понять компаундування та дисконтування.

8 Як визначається вартісна оцінка результатів за розрахунковий період?

9 Як визначається вартісна оцінка загальних результатів?

10 Як визначається вартісна оцінка основних результатів?

11 Як визначається вартісна оцінка супутніх результатів?

12 Який рік вважають початковим роком розрахункового періоду, а який кінцевим?

13 Як визначити період повернення загальної суми одноразових затрат?

14. Що є узагальнюючим показником для оцінки та вибору найкращого варіанта проекту?

15 Як підрахувати, наскільки один з варіантів здійснення і інвестиційного проекту, що розглядаються, переважає інші з загальноприйнятими у світовій практиці критеріями?

16 Як з альтернативних варіантів інвестиційних проектів обрати найбільш вигідний?

17 Що таке внутрішня норма рентабельності (дохідності) інвестиційного проекту і як вона визначається?

18 У чому полягають особливості фінансових інвестицій?

19 Визначте основні підходи до формування портфелів фінансових інвестицій.

20 Види інструментів фінансового інвестування.

21 У чому полягають основні підходи до управління портфелем фінансових інвестицій підприємства?

22 Розкрийте поняття інвестиційних ресурсів підприємства, їх класифікацію та форми залучення.

23 Як визначити загальну потребу в інвестиційних ресурсах підприємства?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1 Про інвестиційну діяльність: закон України від 15 квітня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

2 Про цінні папери та фондовий ринок: закон України від 14 травня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

3 Оцінка економічної доцільності інвестицій в інноваційні проекти на транспорті [Текст]: навч. посібник / Є.І. Балака, О.І. Зоріна, Н.М. Колесникова, І.М. Писаревський. – Харків: УкрДАЗТ, 2005. – 210 с.

4 Бланк, И.А. Основы инвестиционного менеджмента. [Текст] / И.А. Бланк. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – Т.1. – 536 с.

5 Бланк, И.А. Основы инвестиционного менеджмента. [Текст] / И.А. Бланк. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – Т.2. – 512 с.

6 Бланк, И.А. Инвестиционный менеджмент [Текст] / И.А. Бланк. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2002. – 448 с.

7 Бочаров, В.В. Инвестиционный менеджмент [Текст] / В.В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2000. – 160 с.

8 Управление инвестициями. [Текст] / В.В. Шеремет, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высшая школа, 1998. – Т. 1-2.

9 Федоренко, В.Г. Инвестування [Текст] / В.Г. Федоренко. – К.: Алеута, 2008. – 447 с.

Додаткова

10 Данько, М.І. Підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу промислових підприємств залізничного транспорту в умовах інтеграційних процесів [Текст] / М.І. Данько, В.Л. Дикань, Л.Л. Калініченко. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 167 с.

11 Музиченко, А.С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання [Текст] / А.С. Музиченько. – К.: Кондор, 2009. – 405 с.

12 Балацький, О.Ф. Управління інвестиціями [Текст] / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. – Суми: Університетська книга, 2004. – 232 с.